

מבאן ואילד

מאסף לעברית עולמית

מאסף שני

ה'תשע"ז
ברלין • פריז

ניסוי על ציפור במשאבת אוויר

An Experiment on a Bird in the Air Pump. רפרודוקציה של ציור בשם זה היתה צמודה אל הקיר שמאחורי שולחן הכתיבה של אבי מאז ומעולם. במרכז הציור עמד עורך הניסוי בחדר אפל בחלקו. סביבו משפחה. מולו משאבת האוויר שהיתה מורכבת מבועת זכוכית גדולה. עורבני הלכוד בתוכה חבט בכנפיו. אל חלקה התחתון של בועת הזכוכית היה מחובר צינור נחושת אשר הוביל אל מערכת גלילי ברזל שדמו מעט לחלקיו המרשימים של עוגב, ואלה היו מחוברים למנואלה. עורך הניסוי סובב את המנואלה ופעולה זו שאבה במתינות את האוויר מתוך בועת הזכוכית. כך יכלה המשפחה לעקוב אחר התנהגותה של הציפור בחלל שהלך והתרוקן מחמצן.

בבוקר הקיץ ההוא, כשעמדנו לעזוב את ביתנו כדי לצאת לחופשה, שלחה אותי אמי לקרוא לאבי מפני שהשתהה מאחור, שעה שכל משפחתנו כבר היתה ישובה במונית. כשנכנסתי לחדר עבודתו, להאיץ בו, מצאתי את אבי דחוק בין גב כורסתו לבין הקיר שמאחוריה, והוא מתאמץ לשלוף את הנעצים שהצמידו את הצינור למקומו. משהרגיש בנוחותי, הסתובב לאחור. המרווח שהכיל אותו בדוחק מעך את כרסו והכשיל את רגליו. הוא הביט בי נרגז וחסר אונים.

כדי לשלוף את הנעצים היה צורך בציפורניים ארוכות. שנינו הבטנו מטה אל נעלי הבד המאובקות שלי ואל השרוך שהתפתל על הרצפה כנחש. „איזה יום היום?“ שאל, ואני לא השבתי לו.

חגורת עור עבה הצמידה אל מותני זוג מכנסיים רחבים שהגיעו עד ברכי, ועפעפיו של אבי מצמצו במהירות כשסקר שוב ושוב את גופי. מבלבל. השרוך הנמלט מן הנעל, פלומת השיער הקלושה והכהה שכיסתה את רגלי והחולצה הרחבה ששאלתי ממלתחת. כמעט שזקפתי את כתפי כדי לקרוא תיגר, אך במקום זאת אמרתי שאקרא לאחותי. כשהנהן בהקלה דימיתי לראות במעמקי אישוניו עיגול אור שסב במהירות ואסף עצמו כמניפה ומיד, כשנהיה לקן, נסוג והפך לנקודה שבהקה לרגע בעצמה, פוגעת ונשברת בריצוף ונבלעת בחר השחור שהיתה.

במונית צפיתי בהם יוצאים מן הבית. אבי מסר לרגע את הצינור המגולגל לידיה של אחותי ונעל את הדלת. כשטמן את המפתח בכיסו, ניסתה אחותי

להשיב לו את הציור, אך הוא סימן לה בסנטרו שתשלך אותו אל פח האשפה שעל המדרכה.

לאבי היו נשים רבות. אפשר היה לחשוב שאמי לא הבחינה בכך. החולשה, אזור הדמדומים בין מה שידעה ובין מה שחשבו שידעה, היתה הנקודה החזקה ביותר באופיה. את הנשים שאסף, או שזכה בהן, הכניע אבי דרך קבע בערכות הפתוחות, הרחוקות בדמיונו ממקום מושבנו. רק האחרונה שבהן, ורוניקה, זו שבגללה חשבה אמי שעל אבי לחדול מכל עיסוקיו ולקחת אותנו לחופשה, לא היתה ככל השאר. נראה היה שרחש לה אהבה של ממש. אהבה שהיתה כריזה מהירה, דרוכה ולהוטה. ורוניקה לא היתה חשובה עבורנו בשום צורה, אבל עבור אבי, מרגע שפגש בה, לא היתה צורה אחרת מלבד צורתה. משרק נכנסה אל חייו היה משוטט בתחומי ביתנו כאותו עורבני המפרפר בבוועת הזכוכית.

אחותי, שככל הנראה לא ידעה על ורוניקה או על הנשים שקדמו לה, נדחקה לצדנו במושב האחורי ולא אמרה דבר על הציור שהושלך אל פח האשפה. אמי התנהגה כאילו לא הבחינה בכך וחזרה ופקדה על אחי הקטן שהיה ישוב בחיקה: "תוציא", והצמידה אל אפו ממחטה. אבי התיישב ליד הנהג ואמר לו: "סע".

וכך עלינו אל סיפוני של מטוס וזמן ארוך היינו לכודים בשפופרת ברזל, חשים לא חשים בתנופתה מפלחת השחקים. שמי הקיץ התכולים הופיעו מבעד לאשנבים. נאום הבטיחות שנשא הדיילות גילה את דבר הימצאותן של מסכות חירום צהובות החביות מעל ראשינו. לבסוף הנמיך המטוס ונחת בפאתי עיר גדולה. אבי, שהיה הראשון להתרומם ממושב, זירז את כולנו לאסוף את מטלטלינו ונדחק לעבור בפתח היציאה. אני עקבתי אחריו ונחבטתי לרגע בגבו. "פרא אדם", סינן לעברי. הבטתי למעלה אל השמים שהשארנו.

איש משטרת הגבולות שישב בתא זכוכית קטן היה בעל אף נשרי. על שולחנו ניצב מאוורר בגודל כף יד שהשיב רוח על פניו. הוא ציפה לשווא שנושית לו את פנקסי הדרכונים שלנו. נראה היה שאבדו בקטע שבין העלייה למטוס לירידה ממנו. עמדנו סביב תאו המומים, אך עד מהרה אחזה בנו תזזית. הפכנו בתיקים, רוקן ומלא. אדם מטעמו נשלח לחטט בין מושבי המטוס, אך לשווא. אולי התעופפו הדרכונים דרך אחד החלונות וצללו במהירות מבחילה מטה עד שביקעו את המים.

ביאושו הושיט אבי תעודות שונות, למשל רישיון נהיגה בין-לאומי. הפקיד סירב להביט בהן. "מישהו צריך לבוא לכאן, לזהות אתכם ולחתום על התחייבות שיסיע אתכם לאמבסדה. שם ינפיקו לכם דרכונים חדשים".

"מי למשל?" שאלתי אני.

"מישהו שמכיר אתכם", השיב הפקיד.

"אבל מובן שאיש אינו מכיר אותנו כאן", התרעמה אמי.

"מהי מטרת הביקור?" שאל וקבוצה משערות ראשו סמרה לפתע כשאיושה בהן הרוח שבאה מן המאוורר הקטן.

"אנחנו תיירים", אמרתי והבטתי על סביבותי. העברתי את שתי כפות ידי על פני גולגלתי הגלוחה במין תנועת יאוש. אפילו במסדרון צר וחשוך זה שבו שכנו תאיהם של אנשי משטרת הגבולות נראו כרזות פרסומת שהומינו את המבקרים אל מופע דולפינים, אל חוף הים, או שהציגו את היינות שמקורם בחבל הארץ הזה ושמן נודע למרחק. ציפיתי שכעת ייתקף אבי רוגז והוא יחולל מהומה. אך לא כך היה. עתה התברר כי הקיר הקדמי של תא הפקיד, הקיר אשר בו הותקן האשנב שבעדו הבטנו, היה למעשה דלת שנפתחה וחשפה את רגליו הארוכות של אותו שומר סף שהיו משוכלות לאחור. הוא נחלץ משם כדמות הקמה לתחייה עם הרמת מכסה מעל תיבת נגינה. האשנב שהוסט פנה כעת אל המעבר שבין התאים ואיבד כל משמעות.

"בואו איתי", פקד. אבי היה הראשון לציית. אמי לחשה: "תגיד לו להתקשר לאמבסדה", אך כנראה שלא דיברה בקול רם מספיק.

"לעולם לא נצא מכאן", רטנה לאחר מכן, כשהשעות הסיעו אור שחדר מבעד לחלון חדר ההמתנה לרוחב הרצפה. אבי הכניס והוציא את ידיו מן הכיסים ושפשף אותן זו בזו. נותרנו שם לבדנו. אחי התלונן על רעב. ניסיתי לפתוח את הדלת אך התברר שהיתה נעולה. "פרא אדם" הזדעק לעברי אבי, כהרגלו, ואז קרא בזעם "התרחקו משם" כאשר בעקבותי ניסה אחי הקטן להציץ מבעד לחור המנעול.

כעבור זמן מה שב והופיע הפקיד שלנו כשהוא גורר אחריו שתיים ממזודותינו, בעוד אנשים בלתי נראים העבירו לידי את שאר מטלטלינו. נדמה שנאסר עלינו לראות אף את יושביה של אותה הארץ לבד מן הפקיד. אבי זינק וסייע לי להצמיד את המזודות אל הקיר. ואז התיישב על אחד מכיסאות הפלסטיק בסמוך לאחותי, שהניחה את ראשה על כתפו. אמי הבינה שאינו מתכוון למחות ושאלה, "כמה זמן עוד תחזיקו אותנו פה?"

"שדה התעופה עמוס כרגע באופן יוצא דופן, גבירתתי. אנו ממתינים להפוגה בתנועת הטיסות הנכנסות, אך שום הפוגה אינה צפויה בקרוב. אנו עובדים מסביב לשעון, לצערי. ממש כך". הוא משך בכתפיו במבוכה ואז התוודה בקול עדין ומיואש: "בין עמיתי יש המביאים לעבודה כרית ממיטתם הפרטית כדי שיוכלו לישון בישיבה בתאיהם".

"הילד רעב", אמרה אמי, גם היא בייאוש, "אולי נוכל לקבל משהו לאכול?" אבי קם ממקומו ושלף מכיסו צרור שטרות אחוזים בתפסן כסף. הוא חילץ כמה מהם להניחם בידו של הפקיד אשר למראה הסכום לא סירב ומלמל משהו על כך שבוודאי יוכל להתקשר לאשתו שתדאג להאכיל ולהשקות אותנו. "אל תדאגו", אמר לפני שיצא, "אני זוכר שאתם כאן. אני לא אניח לזה להישכח". רציתי לעצור אותו אך הוא החליק מבעד לדלת ונעלם. שמענו איך לשון המנעול מחליקה למקומה. קמתי ובכעס טלטלתי את הידית עד שכמעט נשברה.

"מספיק", צעק אבי כשהאור כבה ואתו גם מערכת האוורור. "ונדליזם", הרעים ובעצמו נצמד אל הדלת והדף אותה בכתפו. "ונדליזם", הוסיף לצעוק

כמנסה להינצל. אחי הקטן פרץ בבכי ונמלט אל בין זרועותיה של אחותי. מבחוץ נשמע קול ריצתם של אנשים במסדרון. שברי צעקות וקולות נפץ נשמעו גם כן.

ידי בחשו בקרקפתי הגזוזה, מבקשות נחמה במגע המוכר. סבבתי בחדר בצעדים גדולים. הקירות נתקלו בי בלי סדר ובלי הגיון. אחי הקטן נמלט מזרועות אחותי והיה מהיר ממני. הוא פרש את ידיו לצדדים והעלה ממעמקי בטנו קול צווחה משונה.

"תפוס אותו", צעקה אמי לאבי.

"תפסי אותו", הורה אבי לאחותי.

ואני עצרתי את מרוצתי ובפחד חבטתי באמות ידי על הדלת וצעקתי "הצילו, הצילו" עד שנפתחה והפקיד שלנו, שהתגלה מאחוריה, אחז בי כדי להשיב לי את שיווי המשקל.

"פרצה שביתה", הכריז, "מעלינו חגים מטוסים שנמצאים כבר שעות באוויר ללא אפשרות לנחות. האנשים שלנו מתבצרים בשדה התעופה והמשטרה מנסה להשתלט על מגדל הפיקוח. מסוכן להישאר כאן עכשיו. איש לא ישים לב אם תיקחו את הדברים שלכם ותלכו. צאו מכאן. לכו לאמבסדה שלכם".

בצאתנו משדה התעופה ראינו את הים. רצועה תכולה במרחק, מעבר לכבישים, מעבר לכרמים. מונית לקחה אותנו אל בית המלון. העמדנו פנים שדבר לא קרה.

בימי החופשה הראשונים, כאשר היינו מהלכים ברחובות אותה עיר זרה, היה שואל אותנו אבינו מעת לעת לשמה של העיר, ואנו היינו חוזרים עליו, אך בטרם חלפו דקות אחדות היה שוב שוכח אותנו. באחריתו של עיין ורוניקה שמנו לב לראשונה לבקעים שהופיעו מעת לעת בתודעתנו. קטעי הרהורים הופרדו אלה מאלה כדרך שתולשים פיסת צמר גפן מדבוקות החפיסה. אך הוא לא התלונן ולא נראה היה שסבל מכך. יותר מכל אהב את הפארק. המדשאות בלו מכובד האנשים שנאלצו לשאת, אך יובלי הנחל החליקו נחושים בערוציהם. באחד הימים ניסה להציל שם את חיי כשעמדתי ליד עץ שצמרתו היתמרה הרחק מעלי והוא עמד מולי. תריס המצלמה שלו נקש כשלכד את דמותי מעט לפני שהדף אותי אל הקרקע, מכסה בגופו על גופי, נחרד, מפני שנדמה היה לו שהעץ שלידו עמדתי קרס.

בבקרים טיילתי לעתים לבדי על חוף הים, שם שכבו גברים ונשים בחזות חשופים. חשבתי על לילות שבהם חזר הביתה אבי בשעה מוקדמת ונוכרתי באמי הממהרת להלביש אותנו בבגדינו היפים, ביודעה שאבי נסוג כשפל ממקום אחר וגואה מחדש בביתנו. ידעתי שיישאר עד שכוחות חזקים ממנו יסיגו אותו שוב אל בין זרועותיה של אישה זו או אחרת באותה תנועה מחזורית שאהב. חשבתי כמה נאה היתה אחותי כשהסתובבה סביב עצמה, נותנת לחצאיתיה להתמלא ולהתרוקן מאויר. השמש חיממה את חזי הנשים. השתוקקתי להניח את כריות אצבעותיי על גופן. נדהמתי מן האדישות שהפגינו כלפיהן הגברים על החוף.

בשובי אל המלון קרא הקונסיירו' אחרי "היי, אתה" ומיהר בעקבותי. בידי העטויות כפפות לבנות החזיק פיסת נייר עבה ומקופלת, ועיניו סקרו אותי. הודיתי לו בכתפיים שמוטות ולקחתי אותה מידו. בחדרינו התיישבתי לצד אבי שפתח בנחת את קיפולי הנייר. על הנייר שורבט בעט נובע מספר הטלפון של האמבסדה. האישה מצדו השני של הקו דיברה בקול רם, ואבי הרחיק את השפופרת מאוזנו.

התחוויר לנו כי האמבסדה לא שכנה באותה עיר קיט שבה שהינו, אלא בעיר הבירה, מרחק שעות נסיעה רבות. בנוסף טענה האישה בתוקף: "לא יתכן שנכנסתם אל המדינה בלי הדרכונים או בלי תעודת מעבר זמנית שהיו צריכים להנפיק עבורכם בשדה התעופה. העובדה שציפו לכם בבית מלון מן הסוג שאדוני טוען כי הוא מתאכסן בו צריכה היתה להספיק לכם כערוכה לעשרים וארבע השעות שלאחריהן היה עליכם להתייצב כאן. באמבסדה. מדוע לא הגעתם לכאן עד עכשיו?"

אבי התנצל וביקש מן האישה את כתובתה. הוא קיווה שמכתב מפורט ייטיב להסביר את מצבנו.

כשניתקה השיחה רציתי ללטף את גבו בכף ידי, אך תחת זאת קמתי להציץ מבעד לחלון. למטה במרחק, נער רכוב על סוס ירד מעל האוכף, רכן אל מזרקה והגיש בכף ידו מים אל פיו. הרגשתי את נשימתו החמה של אבי על עורפי כשאמר, "נער שיש לו סוס, יש לו גם חווה, ולכן חלב ולחם. אין צורך לדאוג לו".

אמי ואחותי פרצו אל החדר מבעד לדלת הלבנה. ניכר כי התמסרו לאחד מאותם קנקנים שקופים מלאים פירות ויין. התלתלים אשר סלסלו לעצמן נדבקו אל שכבת הפודרה והנקבוביות שלהן התבוננו דרכה בעיניהן התמות והמעונות. חזותיהן עלו וירדו. הן היו נחושות להלביש את כולנו בתלבושות תקופתיות וללכת לצפות במרוץ הכלבים שעל קיומו למדו מן הברושור שהושיט להן הנער הרכוב שעבד בקיץ עבור משרד התיירות. צלליתו של אדם נוסף הדפה אל תוך החדר ארגו מסע עמוס מלבושים וסגרה את הדלת מאחוריה. הן החלו מפשיטות זו את זו, קורעות בחוסר תשומת לב אמרות מלמלה וסרטים. תחבתי את שני אגודלי אל הלולאות בחגורת מכנסי הרכיבה שלי וניסיתי לקרב אותן זו אל זו עד שהבד נאנק. התרגשותן היתרה של אשתו ובתו פעלה כמפוח על הרמצים בנפשו של אבי והבעירה מחדש את הזיוותיו. הוא חיך והחל לחבט באגרופו בקצב על שולחן הצד שעליו עמד מבנה מעורער, מעין גורד שחקים עקום מכפסי משחק ילדים. יסודותיו הלכו ונכנעו מחבטה לחבטה עד שקרס. רעש החבטות והקריסה העיר את אחי, והוא בעט בצמד הדלתות הגבוהות שסגרו על חדרו. אך איש לא שעה לקריאתו. לבסוף, כששחררתי את מנעול חדרו, זינק אל החדר וצנח מיד אל הרצפה, הלום צער למראה ההריסות. אבי הבחין בו אך לא בצערו, הניף אותו באוויר, וכינה אותו כתמיד "תעלולים". גואש, כרך אחי את זרועותיו סביב צווארו של אבינו, ומשעשה כך הרפה ממנו אבי את אחיותו וסירב לחדשה למרות תחניותיו. כשתשו כוחותיו נשר

תעלולים על הרצפה, עלוב. הרמתי אותו ולקחתי אותו אל החלון המשקיף אל ברכת המים. הבטנו ביחד במציל בסוכת ההצלה, שהדבקנו לו את הכינוי "אלוהים שלי". בשעה זו הייתה השמש ממול ונשברה באדוות. תלשתי את משקפי השמש של אמי ואחותי מסבך תלתליהן והרכבתי אותן על אפי ועל אפו של אחי.

כתפיו של אלוהים שלי היו כבירות. עשויות צורות גאומטריות רבות, מורכבות בעדינות זו כנגד זו עם בליטות מוארות ושקעים מוצללים. צללים כחולים, אדומים וכתומים שהשתנו בהתאם לכיוון פניו ולמיקום השמש. הראשונה שגילתה את דבר הימצאותו של המציל תחת חלוננו היתה אחותי, שנשענה בכל הזדמנות על האדן, מפסקת את שפתייה מעט ופולטת מין קריאת "הו" חרישית שכולנו פירשנו כווידי אהבה.

אחותי, שכנראה הרגישה בעיינינו הנוגעות בגופו של המציל שלה (באותה עת כבר הוצגו זה בפני זו), עזבה את אבי ואת אמי לבדם וחטפה את משקפיה מעל עיני. היא דחקה את תעלולים ואותי ככל יכולתה וכבשה לעצמה מקום בחלון.

אבי היה זה שהציג את המציל ואת אחותי זו לזה. שעת כושר הופיעה באחד הלילות. "מושיע הטובעים שלך התגלה כבחור צעיר ומבטיח מאוד", הכריז, ומצץ את עצמות הפנינית בארוחה המשפחתית שאליה צירף את המציל. "לחייד", קרא אבי לאור הירח מגובה חלוננו, מספר לילות קודם לכן. קריאתו העירה אותי משנתי ואני הצצתי מבעד לחלון וראיתי כיצד הוא מניף לעברו של המציל למטה כוס שסער בה נוזל כהה. למשמע הבכרה צחק המציל וקרני הירח נשברו בשיניו. הוא צעק משהו לעבר אבי. אבי קרא שוב מן החלון "לחייד" והזמין אותי לעלות למשקה, ואחר כך לארוחה המשפחתית, משום שהתגלה, כפי שאמר לנו, כבחור צעיר ומבטיח.

בהעדרה של אחותי המשיכה אמי, לרגע אחד, לחולל סביב אבי מחול רפה עם מקטורן קטיפה, מתחננת שינסה ללבוש, אולם משהשחיל את זרועותיו בשרוולים נסוג ממנה והתיישב על כיסא. היא נהדפה לאחור על-ידי כוח בלתי נראה וחטיטה בקופסת התפירה שצורפה לערכת התלבושות התקופתיות. הבטתי באבי. הוא ישב מעוקם כגרם מדרגות. מבטו נעוץ ברצפה. מאחורי המטירו אחי ואחותי הזמנות אל המציל: "בוא איתנו אל מירון הכלבים". אבי קם ממקומו ויצא מהדירה במקטורן לגופו ובכובע לראשו. רצתי מחלון לחלון, פתחתי וסגרתי את כנפי הדלתות, הבטתי מטה אל הרחובות והכיכרות שהקיפו את הבניין עד שאיתרתי אותו. ידיי שלובות מאחורי גבו והוא חוצה כיכר גדולה מוקפת בבתי קפה. הוא עצר והתיישב. ביקש דבר מה מהמלצר הנער, שעדיין חילק ברושורים, חלף על פניו עם סוס. חששתי לו. שבורי-לחץ מחפשים תמיד את המקום המוכר בשעה ששאר העולם מבועת מפני מה שהם עשויים לעולל.

דחקתי בהם לצאת מפני שדאגתי לאבי. הידקתי את המחוך של אחותי ושלחתי אותה להביא את המציל. קלעתי את שערה של אמי לצמה ושרכתי את

נעליו של אחי הקטן. חצינו יחד את הכיכר עד למקום שבו ישב. עמדנו סביבו והוא הביט בנו מבלי לומר דבר. חששתי שהוא לא מזהה אותנו. אחותי הביטה בתייר שחלף ליד בית הקפה. משהבחין התייר באחותי נעצר והתיישב לשולחן הסמוך. תחת השולחן התנמנמה חתולה. סברתי שאולי אחותי והחתולה והכיכר מרוצפת האבנים, שזכרו את ליטוף השמלות הארוכות ואת התקצרותן, ועציצי הפרחים והשמש החזקה וההמולה שגעשה סביב, היו מה שקיווה אליו כשישב בארצו לפני שיצא לחופשה. אלא שאז קם לפתע אבי ממקומו וצעד בנחישות לעבר התייר, וזה נרתע ומילט מפיו קריאת פחד בשעה שאחז בו אבי והקים אותו בחזקה על רגליו, אימץ אותו אל חזהו בחיבוק ספוג רגש וזיעה. תעלולים, שהיה מחופש לכרוב, אחז במאפרה שמצא מונחת על השולחן והטיח אותה בראשו של אבינו. הכאב גרם לו לשחרר את לפיתתו. התנצלנו בפני התייר, נבוכים ושפלי רוח. ואז הלכנו אל הנהר.

ספינת הנהר העצומה רבצה במים, מחלידה. תאה של מוכרת הכרטיסים, המחליר גם הוא, בלט על הרציף. הצצנו פנימה. באטיות שלף אבי את כל השטרות שהיו בארנקו ופרש אותם מול עיניה כאילו איננו יודעים אילו מהם יתקבלו כאן. היא בחרה מתוכם את השטרות הנכונים וביקשה לראות את המטבעות. הוא הראה לה.

התיישבנו בסיפון העליון. צמרות עצים פורחות בכתום ובסגול להבו על הגדה. הספינה חלפה תחת גשרים אדירים וקול שבקע ממערכת הגברה סיפר את שמותיהם בשפות העיקריות שאותן דוברים בני האדם. ביקשנו תה קר. אבי הביט בכוס המלאה שהונחה לפניו, אך לא שתה ממנה.

ירדנו בחצי המסלול. הספינה החלה לשוב על עקבותיה ואנו נותרנו בנקודה הרחוקה ביותר מבית המעגן. שם, בסבך, ייערך מירון הכלבים. אנשים נאספו אל שער הכניסה. נשים אספו את שובלי שמלותיהן השכורות על אמות ידיהן בעודן מתעקשות להיראות כנתמכות בידי הגברים. תעלולים קיבל מקל שעליו היו מלופפים חוטי סוכר. כתפה של אחותי נגעה בכתפו החומה של המציל.

הארנב האפור ניסה להימלט, אך שיניו של הכלב המהיר בחבורה לא איחרו לחזור את פרוותו, שרוח קלה הפרידה למעגלים צמיריים. כאשר חדרו עמוק אל בשרו, קורעות ומפרידות אותו מעל לשלה, השמיע הארנב צווחה אחת ארוכה שנספגה בקולות האכזבה והשמחה של המהמרים בתחפושותיהם. הבטתי בחשש לעבר אחותי. לא רציתי שתצטער למראה הארנב, אך היא והמציל היו עסוקים בשלהם. אחד מהם שפך או כללך את האחר בדבר מאכל או משקה. הם הברישו זה את בגדיו של זה, עד שלבסוף לחש משהו באוזנה ושניהם הסתלקו משם.

איש לא ידע כיצד התגלגלו העניינים בין אחותי ובין מצילה בימים שלאחר המירון. היא הסתגרה בחדרה וסירבה לצאת. אבי התעלם ממנה לחלוטין. כשהיינו סועדים בחברתו, וקול הבכי שלה עלה מן החדר הסמוך, היה עלינו להעמיד פנים שהכול כשורה. אפילו תעלולים, שחששתי שישאל לפשר הדבר, הוסיף לשבת זקוף ונוכחותו שמשה לאבי תירון להשמיע שוב את הסיפור

הישן על החופשה לחופו של אגם ועל אביו, סבי, שלקח אותו לטיול על מזח ארוך בשעת צהריים. סבי הוליך את אבי בן החמש דרך ארוכה עד לקצהו של מזח שומם, שם הורה לו להתבונן אל תוך המים השקופים. "חפש דגים", אמר ובתנועה קלה דחף אותו אל מי האגם. "לא חשבתי שזה היה הוא, חשבתי שמהו משך אותי כלפי מטה פתאום ולא יכולתי לנשום", אמר תמיד כשהגיע לחלק הזה בסיפור. "אני חושב שאלו היו הנעלים. שקעתי ושקעתי ורק איכשהו ברגע האחרון התחלתי לבעוט ולהתקדם עד שהגעתי לעמודים של המזח וחיבקתי אותם. סבא שלכם עמד מעלי. שמעתי אותו אומר 'יופי, ככה לומדים' ואז הסתובב והלך משם. הוא האמין שאצליח להגיע לבדי אל החוף. הבנת?" פנה אל תעלולים. "ככה לומדים, אין מה לעשות", אמר. אחי הביט בו ברצינות ושחק.

בוודאי היתה אחותי מוסיפה לשבת בחדרה עוד ימים רבים. אולי היתה מוציאה כך את ימי החופשה כולה, עד שהבור הקדוח בעיניה היה מגיע לעומק נשמתה ומוזהם אותו בכתמים מכוערים כנקודות רקב על פרי מקולקל. לבסוף הקיש אבי על דלתה בעדינות והציע שנלך יחדיו אל חוף הים.

כמו תמיד שכבו שם גברים שבעים לצד נשים חשופות חזה והתחממו בשמש. שוב נזקקתי למשקפי השמש של אחותי כדי להתמסר בחסותן למשאלותי. הסרתי אותן מעל פניה. היא צרחה שאשיב לה אותן. ישבנו בשורה על כיסאות חוף מפוספסים, לבושים בבגדי ים. רק רגליו הקצרות של תעלולים נשארו תלויות באוויר. אמי התירה את חלקו העליון של בגד הים שלה והפתתה את גבה אל אחותי שתמרח אותו בקרם. הן התחלפו כאשר הסירה אחותי את חזיית הביקיני שלה. ואז שכבו שתיהן, חושפות את מוצצות גופן העירום לקרני השמש. אבי הביט בי בצפייה שאנהג כמותן, שהרי כדי לשמח אותו כבר כרכתי לראשי צעיף משי פרחוני שהסתיר את התספורת הגוזה. כעת רצה שאסיר את החזייה שלי. הייתי מוכנה להשיב מלחמה. הייתי מוכנה לשאת ולתת בעבור הדרכונים שאולי ואולי לא התגלגלו בין חפצי מראשית המסע, אלא שהוא לא אמר דבר. רק התרחק משם יחף על החול.

קמתי והלכתי אחרי. קולה של אמי, אשר השתוקקה למעדן המקומי שנמכר על רצועת החוף – מלון ממולא בגלידה – רדף אחרינו. צעדנו זה לצד זה, תרים אחר דוכן או רוכל, והנה באו לקראתנו הנער וסוסו. הנער שאל למקומו של הפארק, אבי הצביע אל הכיוון הנכון. הנער הפך את פניו והלך בעקבות הסוס. "אולי נקפוץ יחד על הרכבת לעיר הבירה מחר?" הצעתי. "ניגש לבקר את 'דידינו' הכעוסים מהאמבסדה? זה זמן שלא שמענו מהם ולא השמענו להם", התבדחתי.

אבי לא הגיב.

"יכול להיות שיש לי משהו קטן בשבילם", הוספתי בזהירות. "תשורה שתשפר להם את מצב הרוח". כעת המשכתי לדבר מבלי להביט באבי. "תאר לך. הבוקר מצאתי את הפספורטים. ככה סתם פתאום! הצעיף הזה" – כשהזכרתי את הצעיף הסרתי אותו מראשי – "היה מונח בתחתית התרמיל שלי, מפני

ש... אבא... לא התכוונתי להשתמש בו. אתה מבין?" החזקתי את מטפחת המשי לרגע מול עיניו ואז שמטתי אותה לאחור כך שנגררה אחרי על החוף. "הדרכונים שלנו היו שם כל הזמן. הם הציצו אלי מבין קפלי המטפחת כמו גוזלי סנונית באביב".

אבי המשיך לשתוק. נואשת, חזרתי על דברי, "אולי נקפוץ יחד על הרכבת מחר?"

"לידיה", אמר. "לידיה כתבה לי".

לבי פעם במהירות מסחררת וסירבתי לתקן אותו למרות שחשבתי: "ורוניקה. אתה רוצה לומר ורניקה".

"אני פניתי אליה ראשון", אמר והוציא מתוך חגורת כסף בצבע גוף שהחביא מתחת לבגד הים שלו דף נייר מקופל שבראשו זיהיתי את הלוגו של המלון שלנו. "קראי", אמר.

לידיה יקרה,

לצערי אני נאלץ לפתוח את מכתבי אליך בהבעת רחשי לב פריטים. אני אומר "לצערי" מפני שאני זר לך ואת לי ואיננו חולקים דבר לבד ממולדת משותפת. למרות זאת איני יכול שלא לחשוף בפניך את ההערכה הרבה שאני רוכש לך, מפני שאני חושב עליך כעל אדם בעל יושרה. ואיני יכול שלא להתוודות ולהצהיר עד כמה אהובים עלי אנשים בעלי תכונה זו וכמה מעטים אתם בעולם וכמה נחוצים. כשאני חושב על נטל האחריות שאת נושאת על כתפייך כפי שאני מצייר לי אותן, איני יכול אלא להרכין את ראשי בפני דמותך המתממשת בדמיוני. את ועמיתייך (הקדשתי לך מחשבה רבה בימים האחרונים) הלא עסוקים בדאגה תמידית לשלומם של אנשים כה רבים הנמצאים תחת אחריותכם. והביטחון שאנו יכולים לחוש לנוכח העובדה כי יש מי שיודע היכן כל אחד מאיתנו, למי מאיתנו שלום, ומי מאיתנו זקוק לעזרה, זהו, לידיה, ביטוי לדאגה שאופיה לכל הפחות אימהי!

"מספיק", צעקתי. קימטתי את המכתב והשלכתי אותו על החול מבלי לסיים לקרוא את כולו. "מה היא השיבה לך?" תבעתי לדעת. אבי חילץ מחגורתו מעטפה ובתוכה מכתב:

אדון נכבד,

כפי שאמרתי לך בשיחתנו הטלפונית, על מנת לעזור לכם דרושה לנו הוכחה להימצאותכם בין גבולות המדינה. מעבר לרצון הטוב, בסיכומי של דבר, מבחינת השכל הישר, אתם הרי לא כאן. וזאת מפני שאין כל הוכחה לכך שהגעתם לכאן. אין חותמת בדרכון, אין תעודת מעבר זמנית. אלו דברים, אדוני, שאינם מתרחשים.

בכנות עלי לומר לך שאינני יודעת כיצד לספל באנשים הטוענים כי הם נמצאים במקום מסוים בשעה שהרישומים מעידים על כך שאינם נמצאים בו כלל. אני משיבה לך את מכתבך ומפצירה בך: המצא למשרדנו מסמך חתום המעיד כי נכנסת למדינה באופן חוקי. בלי מסמך שכזה אין באפשרותנו להמשיך להתייחס לפניותיך.

„טק, טק“, נקש הנער בלשונו והסיט את כיוון מהלכו של הסוס בעזרת המושכות כך שהסתובב וצעד שוב לכיוונו. כשהתקרב הושיט אלי את ידו. אבי חשב שהיד מושטת אליו. הנער, שלא רצה לפגוע באבי, עמס את משקלו והרים אותו עד שישב מאחוריו. שוב צלף זנב הסוס. מבטי התמקד בדורבנות שענד הנער על מגפיו. לא הבחנתי בהם קודם. קצותיהם היו מחודדים ופצעו עמוק, כאורך הרכיבה, את הבטן הנפוחה והיפה של החיה.

עינת בדי, ורונה